

Нагуляк П. І. Принципи вибору мотиву при написанні ландшафтного пейзажу на пленерній практиці для здобувачів вищої освіти образотворчого профілю // Збереження і розвиток традицій пленеру: художня освіта і арт-туризм: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (31 січ.-2 лют. 2020 р., м. Одеса) / коорд. проекту Д. О. Величко; упорядн. А. І. Носенко; відп. секр. Д. О. Величко, А. І. Носенко; ДЗ «Південноукр. Нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». – Одеса: Астропринт, 2020. – с. 70 – 71.

Ключові слова: пленер, вибір мотиву, ландшафтний пейзаж, живопис, освітлення, композиція, простір, світло-повітряне середовище.

Анотація: розроблено основні принципи вибору мотиву при написанні ландшафтного пейзажу на пленерній практиці для здобувачів вищої освіти образотворчого профілю.

Нагуляк Петро Іванович,

Заслужений художник України, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України,
м. Одеса, Україна

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ МОТИВУ ПРИ НАПИСАННІ ЛАНДШАФТНОГО ПЕЙЗАЖУ НА ПЛЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОБРАЗОТВОРЧОГО ПРОФІЛЮ

Ключові слова: пленер, вибір мотиву, ландшафтний пейзаж, живопис, освітлення, композиція, простір, світло-повітряне середовище.

На художньо-графічному факультеті дисципліна «Навчальна (художньо-творча) практика ПЛЕНЕР вивчається наприкінці першого і третього років навчання та на початку четвертого. У системі завдань важливе місце займає пейзаж, підхід до вирішення якого змінюється з поступовим ускладненням композиційних та живописних задач.

Дослідження особливостей створення ландшафтного пейзажу припадає на практику третього року навчання. Пленер, що передбачає виїзд за межі міста, може бути проведений (з урахуванням можливостей викладача та студентів) у рівнинній, гірській чи прибережній місцевості. Кожна територія має індивідуальні умови ландшафту, що висуває перед молодими митцями цікаві художні завдання.

Рівнинні чи з невеликими пагорбами місцевості дають змогу художникові відчутти і передати простір і велич землі та неба над нею. У сільській місцевості мотивами можуть стати лани, що ритмічно перемежуються з посадками, поле з селом в даліні, безпосередньо сільські фрагментарні мотиви, тощо. В українських Карпатах, регіонах Прикарпаття та Закарпаття, студенти мають змогу малювати простори гір. У таких місцинах в залежності від місця розташування (зверху на горі чи у підніжжя) молоді художники можуть обрати мотиви як фрагментарні, обмежені високими горами, немов кулісами (під горою), так і «епічні» мотиви багатопланових вершин. Приморські мотиви також можуть дати розмаїту палітру варіантів: пляжі, урвисті золотаві береги, рибацькі стани, причали, види берега з боку моря (з човна, катера) і т.д.

Замислюючи композицію, слід звернути увагу на вибір точки зору на мотив та відповідно лінію горизонту. Студенти повинні визначити перевагу у форматі тої чи іншої стихії (землі, води, неба). Також при виборі мотиву потрібно визначити час, коли саме цей мотив має вирашаний вид. Величезну роль у створенні виразної переконливої композиції, що передає характер ландшафту, відіграє вибір формату. Студентам слід зробити кілька композиційних замальовок, де вони вирішують задачі пошуку формату, пластичного рішення мотиву, силових ліній композиції, визначають місце композиційного змістовного центру. Проаналізувавши серію замальовок і обравши найвдаліше рішення, можна розпочинати працювати над етюдами обраного мотиву в живописній техніці.